

Dveře do pokoje jí nechali otevřené. Z přízemí se linuly vůně Vánoc. Snažila se jednu od druhé rozeznat.

Určitě cítila zeli. Další vůni vydával zapálený františek, který tatínek, než odešli do kostela, postavil na krb. Není mezi nimi i čerstvá vůně vánočního stromku?

Cecílie nasála vůně znovu. Připadalo jí, že cítí i dárky pod stromčkem, zabalené v červeném a zlatém lesklém vánočním papíru, převázané hedvábnými stužkami. Ve vzduchu se ale vznášelo ještě něco – neurčitá vůně čehosi kouzelného a magického. Sama vánoční nálada.

Zatímco zkoumala vůně, hrála si s okénky adventního kalendáře pověšeného nad postelí. Všech čtyřiaadvacet okének bylo otevřeno. Poslední přišlo na řadu dnes. Už po několikáté si prohlédla anděla, jak se sklání nad kolébkou s Ježíškem. V pozadí stála Marie a Josef, ale jako by anděla vůbec nevnímali.

Copak je možné, aby anděl byl ve stáji a Marie s Josefem ho neviděli?

Bloudila očima po místnosti. Na červenou lampu u stropu, na bílé záclony s modrými pomněnkami, na police s knihami a s panenkami, na sbírku křemenů a polodrahokamů se už dívala tolikrát, že se

skoro staly její součástí. Na psacím stole u okna ležel průvodce po Krétě, stará Bible pro děti a Snorriho severská mytologie. Na zdi sousedící s ložnicí rodičů visel řecký kalendář s obrázky koček. Na stejný háček si Cecílie pověsila starý perlový náhrdelník, který dostala od babičky.

Kolikrát už přepočítala těch dvacet sedm kroužků na záclonové tyči? Proč jich bylo na jedné straně třináct a na druhé čtrnáct? Kolikrát se už pokusila spočítat, kolik sešitů Ilustrované vědy pro mládež leží na hromadě pod stolem? Pokaždé to musela vzdát. Ani pomněnek na záclonách se nikdy nedopočítala. V záhybech látky se vždycky nějaký kvítek schoval.

Pod postelí měla Cecílie zastrčený čínský notýsek. Teď ho jednou rukou nahmatala... ano, a je u něj i tenká fixka.

Čínský zápisník byl nevelký, v látce vázaný notýsek a dostala ho od jednoho pana doktora v nemocnici. Když ho podržela proti světlu, blyštěly se na něm černé, zelené a červené hedvábné nitky.

Neměla sílu zapisovat do něj často, neměla ani příliš o čem psát, ale rozhodla se, že si bude zaznamenávat všechno, co jí, když tady leží a přemýšlí, napadne. Slíbila si, že nikdy nic neškrtně a že každé slovo zůstane navěky tam, kde je. Přes celou první stranu napsala: OSOBNÍ POZNÁMKY CECÍLIE SKOTBUOVÉ.

Vysíleně dopadla zpátky na polštář a snažila se zachytit zvuky z přizemí. Maminka tu a tam v kuchyni zarachotila přibory, ale jinak byl dům naprosto tichý...

Každou chvíli se ostatní vrátí z kostela. Přesně v tom okamžiku – nebo o chvíličku později – zvony vždycky ohlásí začátek Vánoc. Kostelní zvony k nim domů téměř nedolehnu. Proto všichni pokaždé vyjdou ven na zápraží, aby je slyšeli lépe.

Letos však Cecílie nemůže stát na schodech a poslouchat zvony, jak ohlašují začátek Vánoc. Pomyslela si, že Vánoce na Skotbu jsou asi to jediné, co se na celém světě nezměnilo. Po několik dní dělají doma

přesně totéž, co dělali celá léta předtím, a vůbec o tom nepřemýšlejí. „Taková je tradice,“ řeknou prostě. A to je dostatečný důvod.

V posledních dnech se snažila všechno, co se děje o poschodí níž, pozorně sledovat. Zvuky provázející pečení a úklid k ní zdola přicházely jako drobné zvukové bubliny. Několikrát jí prolétlo hlavou, že přízemí je jako země a ona že se nachází v nebi.

Včera večer přinesli vánoční stromeček, a když Lasse odešel spát, tatínek ho ozdobil. Cecílie ho ještě neviděla. Pořád ještě neviděla vánoční stromek!

V duchu si libovala, že má tak upovídaného bratra. Komentoval všechno, co ostatní v rodině udělali nebo k čemu se chystali, a tak jí vybrebtl všechna vánoční překvapení. Byl jejím tajným zpravodajem z podsvětí.

Na nočním stolku ležel zvonek. Zazvonila na něj vždycky, když musela jít na záchod nebo něco potřebovala. První přiběhl většinou Lasse. Někdy zazvonila jen proto, aby jí vyprávěl, jak pečou cukroví nebo jak pokročili s dalšími přípravami.

Tatínek jí slíbil, že až se budou rozbalovat dárky, snese ji do obývacího pokoje. Pod stromeček si přála nové běžky. Staré jí sahají sotva po ramena. Maminka sice navrhovala, aby s lyžařským vybavením počkala, až se uzdraví, ale Cecílie trvala na svém. Chce k Vánocům nové lyže a basta!

„Letos si asi lyžování moc neužiješ, holčičko.“

Cecílie vztekle mrštila vázou s květinami o zem.

„To bych řekla, že si ho neužiju, když nebudu mít lyže,“ zasyčela.

Maminka přinesla koště a smetáček. Ani nehnula brvou, a to bylo nejhorší. Jak zametala květiny a střepy z vázy, řekla:

„Myslela jsem, že bys možná radši chtěla něco, co by tě zabavilo v posteli, když už musíš ležet.“

Ucítila tlak na spáncích. Prý „zabavilo v posteli“! Prudce smetla na podlahu i talířek a sklenici se šťávou. Ani teď se maminka nezlobila. Dál zametala střepy a nabírala je na lopatku.

Cecílie pro jistotu dodala, že si kromě toho přeje ještě brusle a sáňky.

Zimní mrazivé počasí trvalo už od začátku prosince. Někdy se jí podařilo vlastními silami vylézt z postele a dopotácet se k oknu. Na zmrzlé krajině ležel sníh jako měkká peřina. Tatínek pověsil žárovičky na velkou borovici na zahradě. Kvůli ní. Obvykle věšeli světýlka jen na malý smrček u vchodu. Mezi větvemi borovice se v dálce rýsoval hřeben Havraního vrchu.

Ještě nikdy neměl svět za oknem tak ostré obrysy jako právě v tyto dny těsně před Vánoci. Jednou viděla Cecílie listonoše, jak jede na kole, přestože bylo skoro deset pod nulou a na cestě spousta sněhu. Zatukala na okenní tabulku a zamávala mu. Podíval se nahoru a zamával jí oběma rukama, takže se s ním kolo převrátilo do závěje. Jakmile zmizel za stodolou, dovrávorala zpátky do postele a rozplakala se. Jako by listonoš na kole na zimní silnici představoval sám smysl života.

Ještě jednou jí při pohledu z okna vstoupily slzy do očí. Měla neodolatelnou chuť vyběhnout ven do zimní pohádky. Před vraty do stodoly poskakovali dva hýlové a legračně spolu dováděli. Cecílie se rozesmála. Docela ráda by byla na jejich místě. Pak ucítila, že má v koutku oka něco vlhkého. Nabrala jednu slzu na prst a nakreslila na okno anděla. Když si uvědomila, že zpodobnila anděla vlastními slzami, musela se znovu rozesmát. Jsou to teď spíš andělí slzy nebo slzavý anděl?

Asi si zdřímla, protože se náhle probudila zvukem otvíraných venkovních dveří.

Vracejí se z kostela! Cecílie slyšela, jak si všichni oklepávají sníh z bot. Neslyší náhodou v dálce zvonit zvony?

„Hezké Vánoce, mami!“

„Hezké Vánoce, chlapče.“

„Hezké Vánoce, Toničko.“

Dědeček si odkašlal:

„Tak, tak, voní tu Vánoce.“

„Pojď, Lasse, sundej si kabát.“

Cecílie měla pocit, že je vidí. Babička se určitě usmála a všechny objala, maminka si odvázala červenou zástěru a objala dědečka, tatínek pohladil Lasseho po vlasech, dědeček si zapálil doutník...

Jestli se v poslední době něco naučila, pak to bylo právě umění vidět ušima.

Povznesenou náladu v přízemí náhle přerušil tichý šepot. Hned na to začal tatínek stoupat po schodech. Bral je po čtyřech nebo po pěti.

„Hezké Vánoce, Cilko!“

Objal ji a opatrně ji k sobě přivinul. Pak přistoupil k oknu a dokořán je otevřel.

„Slyšíš?“

Nadzdvihla hlavu na polštáři a přikývla:

„To znamená, že je pět.“

Tatínek okno zase zavřel a posadil se na kraj postele.

„Tak co, dostanu ty běžky?“

Jako by se ptala s nadějí, že odpoví ne. Měla by tak další příležitost se rozhněvat, a to bylo pořád lepší, než se jen trápit.

Tatínek si položil prst na rty.

„Žádné zvláštní výhody, Cilko. Počkej a uvidíš.“

„Takže je dostanu.“

„Nechceš si opravdu lehnout dolů na gauč, až budeme večeřet?“

Zavrtěla hlavou. O tom už v posledních dnech mluvili mockrát. Vždyť nemohla nic jíst. Všechno by stejně vyzvracela.

„Ale dveře nechte otevřené.“

„Jistě!“

„A musíte mluvit nahlas... a u stolu hlasitě povykovat.“

„To tak, tos uhodla.“

„A až si přečtete vánoční evangelium, přijde babička nahoru a přečte ho mně.“

„To už jsme ti slíbili.“

Svezla se na polštáři.

„Podal bys mi walkmana?“

Přistoupil k policičce a podal jí kazetu a přístroj.

„Zbytek si udělám sama.“

Tatínek ji políbil na čelo.

„Nejradši bych seděl tady u tebe,“ zašeptal. „Jenže jsou tu ještě ostatní, však víš. Ale opravdu bych zůstal celé Vánoce nejradši tady s tebou.“

„Vždyť už jsem vám přece řekla, že máte slavit Vánoce jako obvykle.“

„Jako obvykle, ano.“

Vyšel po špičkách ven.

Cecílie vložila do walkmana kazetu s koledami Sissel Kyrkjebjø. Uši okamžitě začaly z kazety nasávat nádhernou vánoční náladu. Sundala si sluchátka a – ano, souhlasí, už se posadili ke stolu.

Vánoční čtení z bible letos obstarala maminka. Když skončila, zazpívali si koledu.

Pak se po schodech nahoru blížila babička. Přesně takhle to Cecílie naplánovala.

„Už jsem tady, Cilko!“

„Pst! Jenom čti...“

Babička se posadila na stoličku u postele a četla:

„Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém světě proveden soupis lidu...“

Když babička vzhledla od čtení, měla Cecílie v očích slzy.

„Ty pláčeš?“

Cecílie přikývla.

„Ale vždyť to není nijak smutné...“

Cecílie znovu přikývla.

„Toto vám bude znamenáním: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí...“

„Chceš tím říct, že je to nádherné?“ zeptala se babička.

Cecílie přikývla potřetí.

„Pláčeme, když je něco smutné,“ řekla babička po chvíli. „A často uroníme slzu, když je něco krásné.“

„Ale přitom když je něco ošklivé, tak se nerozesmějeme, že ne?“

Babička se na chvíli zamyslela.

„Smějeme se klaunům, protože jsou legrační. Někdy se určitě smějeme i proto, že jsou oškliví... Podívej!“

Svraštila obličej do tak šeredné grimasy, že se Cecílie musela rozesmát.

Babička pokračovala:

„Někdy cítíme smutek, když se díváme na něco krásného, protože víme, že to nebude trvat dlouho. A zasmějeme se, když je něco ošklivé, protože dobře chápeme, že se to jen tak pitvoří.“

Cecílie se na ni zadívala. Babička je nejmoudřejší člověk na světě.

„Teď běž zpátky k těm ostatním klaunům,“ řekla.

Babička jí urovnala polštář a pohládila ji po tváři.

„Už se těším, až tam budeš s námi. Teď budeme jíst...“

Když babička sestupovala po schodech, zašmátrala Cecílie po čínském notýsku. Nejdřív napsala:

Už dávno nestojím na pláži v Egejském moři. Ale vlny na tu pláž narážejí dál, takže se oblázky sunou dopředu a dozadu a už pořád a navěky se takhle budou stěhovat.

Rychle přeběhla očima, co napsala. Pak pokračovala:

Pláčeme, když je něco smutné. A často taky uroníme slzu, když je něco krásné. Když je něco legrační nebo ošklivé, smějeme se. Někdy jsme smutní, když je něco krásné, protože víme, že to nepotrvá dlouho. Když je něco ošklivé, rozesmějeme se, protože chápeme, že se to jen tak pitvoří.

